

SPRÁVA

o mimoriadnom zhoršení vôd na Slovensku v roku 2012

SIŽP v roku 2012 zaevidovala 117 mimoriadnych zhoršení vôd (ďalej MZV). Zo 197 zaevidovaných oznámení o MZV sa v 80 prípadoch šetrením odborov inšpekcie ochrany vôd Inšpektorátov životného prostredia SIŽP (ďalej OIOV) nezistilo naplnenie znakov MZV podľa § 41 odsek 1 vodného zákona a preto boli vyradené z evidencie. Zo 117 evidovaných MZV bol pôvodca zistený v 82 prípadoch. V 67 prípadoch bolo MZV spôsobené na povrchových vodách a v 50 prípadoch boli znečistené alebo ohrozené podzemné vody.

Prehľad o počte MZV na Slovensku v období od rokov 2002 až 2012, evidovaných SIŽP, je uvedený v tabuľke č. 1.

Tabuľka č.1

Rok	Počet evidovaných MZV	Mimoriadne zhoršenie vôd					
		Povrchových			Podzemných		
		Celkový počet	Vodárenské toky a nádrže	Hraničné toky	Celkový počet	Znečistenie	Ohrozenie
2002	127	87	1	6	40	5	35
2003	176	134	2	3	42	0	42
2004	137	89	1	10	48	11	37
2005	119	66	2	5	53	2	51
2006	151	94	0	3	57	6	51
2007	157	97	1	4	60	4	56
2008	102	49	0	6	53	4	49
2009	101	50	1	3	51	7	44
2010	100	42	0	2	58	2	56
2011	115	59	2	5	56	1	55
2012	117	67	0	7	50	2	48

Z uvedeného prehľadu vyplýva, že počet evidovaných MZV v roku 2012 sa v porovnaní s predošlým rokom nepatrne zvýšil (o dve MZV), ale v porovnaní s rokmi 2008 až 2010 sa počet MZV zvýšil až o 16%. Najväčší počet MZV za obdobie rokov 2002 až 2012 bol evidovaný v roku 2003, kedy v letnom období v dôsledku vysokých teplôt a prudkého zníženia prietokových množstiev vody vo vodných tokoch bol zaznamenaný aj najvyšší počet MZV spojených s úhynom rýb (až 53 prípadov).

Prehľad o škodlivých látkach (ŠL) a obzvlášť škodlivých látkach (OŠL), ktoré v rokoch 2002 - 2012 spôsobili MZV je uvedený v tabuľke č. 2.

Tabuľka č. 2

Rok	Počet MZV spôsobených										
	RLA	ZIE	PES	EXK	SST	PHN	ITL	NLK	OVO	ILT	NEZ
2002	64	5	1	9	2	0	3	6	17	3	17
2003	59	3	0	21	1	1	3	11	35	7	35
2004	70	1	3	15	1	0	0	3	20	10	14
2005	69	0	0	14	0	0	4	4	10	8	10
2006	69	3	2	14	0	0	4	3	28	6	22
2007	76	4	0	12	0	0	5	3	24	7	26
2008	65	2	0	7	0	0	2	2	15	3	6
2009	65	0	0	2	0	0	1	2	17	1	13
2010	60	3	0	10	0	1	1	4	12	6	3
2011	76	0	0	10	0	0	3	0	14	7	5
2012	66	1	0	13	0	0	3	3	14	3	14

Vysvetlivky: RLA – ropné látky, ZIE – žieraviny, PES – pesticídy, EXK – hospodárske hnojivá, SST – silážne šťavy, PHN – priemyselné hnojivá, ITL – iné toxické látky, NLK – nerozpustné látky, OVO – odpadové vody, ILT – iné látky, NEZ – nezistené látky

Ako je zrejme z tabuľky č. 2 na vzniku MZV sa aj v roku 2012 v najväčšej miere podieľali RLA a to až v 66 prípadoch (56,4%). OVO spôsobili 14, EXK 13, ILT, NLK, ITL po 3 MZV a ZIE 1 MZV. V štrnástich prípadoch sa nepodarilo zistiť druh ŠL alebo OŠL, čo je o 7,7% viac ako v roku 2011. V porovnaní s rokom 2011 sa relatívne najviac znížil počet MZV zapríčinených RLA a to o cca 10%.

V roku 2012 bolo 17 MZV (14,5%) spojených s úhynom rýb, z nich 2 MZV spôsobili OVO, po jednom MZV spôsobili EXK, ILT, ITL, NLK a až v jedenástich prípadoch sa nepodarilo zistiť druh ŠL alebo OŠL.

V roku 2012 boli v 82 prípadoch (70,1%) zistení pôvodcovia MZV, z tohto počtu zahraniční dopravcovia spôsobili na území Slovenska 9 MZV. V roku 2012 pri 35 MZV nebol zistený pôvodca. Hlavnou príčinou tohto stavu je najmä oneskorené ohlásenie MZV, t.j. po viac ako 6 hodinách od jeho vzniku (až 18 prípadov), resp. jeho zatajovanie pôvodcom, kde sú aj najväčšie rezervy v nahlasovaní MZV. Z celkového počtu 117 evidovaných MZV pôvodcovia ohlásili spôsobené MZV len v 27 prípadoch (23,1%). Občania ohlásili MZV v 50 prípadoch, Hasičský a záchranný zbor (HaZZ) a Integrovaný záchranný systém (IZS) spolu v 6 prípadoch, členovia Slovenského rybárskeho zväzu (SRZ) v 12 prípadoch, polícia v 8 prípadoch, orgány štátnej vodnej správy (OŠVS) v 3 prípadoch, správca toku v 4 prípadoch a iné organizácie v 6 prípadoch.

Prehľad o časových reláciách hlásenia vzniknutých, resp. zistených MZV príslušnému OIOV je v tabuľke č. 3.

Tabuľka č.3

		Časové relácie ohlasovania MZV na SIŽP v rokoch 2003 až 2012				
Rok		do 2 hodín	do 6 hodín	do 12 hodín	do 24 hodín	po 24 hodín
2003	počet	103	30	7	16	20
	%	58,5	17,0	4,0	9,1	11,4
2004	počet	81	29	10	8	9
	%	59,1	21,2	7,3	5,8	6,6
2005	počet	65	27	6	9	12
	%	54,6	22,7	5,1	7,5	10,1
2006	počet	99	29	2	10	11
	%	65,6	19,2	1,3	6,6	7,3
2007	počet	98	27	7	14	11
	%	62,4	17,2	4,4	8,9	7,0
2008	počet	71	13	5	5	8
	%	69,6	12,7	4,9	4,9	7,8
2009	počet	63	20	3	11	4
	%	62,3	19,8	2,9	10,9	3,9
2010	Počet	58	19	9	6	8
	%	58	19	9	6	8
2011	Počet	79	15	8	7	6
	%	68,7	13,1	6,9	6,1	5,2
2012	Počet	66	30	8	6	4
	%	56,4	25,6	6,8	5,1	3,4

Údaje uvedené v tabuľke č. 3 dokumentujú, že plnenie povinnosti neodkladného nahlásenia MZV v roku 2012 sa oproti predošlým rokom zhoršilo. Počet MZV nahlásených do 2 hodín od ich zistenia sa znížil oproti roku 2011 o 12,3 %. Včasné nahlásenie vzniknutého MZV je predpokladom k úspešnému zisteniu jeho pôvodcu, príčiny jeho vzniku a najmä dostatočne rýchleho a účinného zásahu pri odstraňovaní škodlivých následkov MZV.

V roku 2012 bolo 21 MZV (15,4%) spôsobených dopravou a prepravou, z toho železničnou prepravou boli spôsobené 2 MZV a lodnou prepravou 5 MZV. Automobilovou dopravou a prepravou bolo spôsobených celkovo 14 MZV, z toho 8 MZV spôsobili slovenskí dopravcovia a zvyšných 6 MZV zahraniční dopravcovia. V súvislosti s dopravnými nehodami dochádza hlavne k úniku RLA (motorová nafta a oleje) do okolia dopravnej komunikácie, odkiaľ sa uniknuté látky môžu následne dostať do vodného toku, alebo do horninového prostredia, kde môžu spôsobiť znečistenie podzemnej alebo povrchovej vody. O to nebezpečnejšie sú takéto MZV v ochranných pásmach vodárenských zdrojov podzemných vôd, prírodných liečivých zdrojov, prírodných zdrojov minerálnych vôd alebo vodárenských tokov. K takémuto znečisteniu v roku 2012 nedošlo.

V roku 2012 bolo 14 MZV spôsobených únikom RLA (transformátorový olej) pri krádeži farebných kovov resp. transformátorového oleja zo stožiarových transformátorov. Pri zhodení transformátora zo stožiara páchatel'mi dochádza následkom pádu k porušeniu jeho celistvosti a k následnému úniku olejovej náplne transformátora na okolitý terén a do pôdy, pri prelievaní kradnutého oleja taktiež dochádza k jeho úniku do pôdy. Takáto príčina vzniku MZV sa v minulosti vyskytovala len ojedinele, ale v období ostatných dvoch rokov predstavuje 12 až 17,4 % z počtu evidovaných MZV.

Prehľad o príčinách vzniku MZV evidovaných SIŽP v rokoch 2002 - 2012 je uvedený v tabuľke č. 4

Tabuľka č. 4

MZV podľa príčiny ich vzniku	Rok										
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
1. Ľudský faktor	17	43	16	21	30	32	10	13	9	22	34
2. Nevyhovujúci stav zariadenia v dôsledku:											
2A nedostatočnej údržby a náhradných dielov	8	14	9	6	7	5	10	10	9	11	13
2B nevhodného technického riešenia	11	12	8	13	13	12	9	3	7	9	13
2C nedostatočnej kapacity skl. objektu a hav. nádrže	6	3	4	5	5	6	2	1	5	0	0
3. Mimoriadna udalosť											
3A požiar,	1	1	3	2	2	0	1	1	0	1	1
3B výbuch	0	3	0	0	2	4	2	1	3	2	1
4. Poveternostné vplyvy	5	12	5	1	4	3	2	1	4	4	7
5. Doprava a preprava:											
5A doprava	28	28	19	40	38	50	38	27	24	28	17
5B preprava ŠL a OŠL	6	2	2	5	6	4	6	5	4	0	1
6. MZV vzniklo mimo územia SR	0	2	7	3	1	0	0	0	0	1	1
7. Iná	21	19	37	7	20	10	10	24	22	25	10
8. Nezistená	24	37	27	16	23	31	12	15	13	12	19

Ako vidieť z uvedeného prehľadu najväčší podiel na vzniku MZV v roku 2012 má ľudský faktor (vrátane dopravných nehôd, ktoré zavinili vodiči) a nevyhovujúci technický stav zariadenia alebo objektu, v ktorom sa zaobchádza so ŠL a OŠL.

V roku 2012 sa na 31 pôvodcov MZV vzťahovala povinnosť mať vypracovaný plán preventívnych opatrení na zamedzenie vzniku neovládateľného úniku škodlivých látok a obzvlášť škodlivých látok do životného prostredia a na postup v prípade ich úniku „havarijný plán“ (HP) pre konkrétny prípad MZV. HP malo vypracovaný 22 pôvodcov MZV

(71%), ktoré boli zabezpečené po materiálnej a technickej stránke. Z tohto počtu malo 20 pôvodcov MZV (64,5%) HP schválený OŠVS. Z tých pôvodcov MZV, ktorí mali vypracovaný HP postupovalo podľa neho 22 (71 %). HP vyhovoval v 19 prípadoch (61 %) pre riešenie vzniknutých MZV.

V roku 2012 bolo potrebné v jednom prípade z dôvodu vzniku MZV obmedziť odber vôd (podzemné vody slúžiace na zásobovanie obyvateľov rodinných domov pitnou vodou) v obci Lúky pod Makytou. Znečistenie bolo zistené v dvoch domových studniach.

V roku 2012 bolo na toku Dunaj zaevidovaných 6 MZV. Jedno MZV bolo spôsobené vypustením odpadových vôd s obsahom ropných látok z areálovej kanalizácie spoločnosti SPaP, s.r.o. Lodenica cez výustný objekt do toku Dunaj, čo sa prejavilo nesúvislým filmom ropných látok na hladine pri brehu v oblasti bazéna Pálenisko v Bratislave. Ďalšie MZV vzniklo následkom úniku drenážnych vôd s obsahom ropných látok s odstaveného plavidla v Zimnom prístave v Bratislave. Včasným vykonaním opatrení (osadenie normných stien) bolo zabránené, aby sa znečistenie rozšírilo aj do toku Dunaj. K najzávažnejšiemu MZV došlo v bazéne Pálenisko v Bratislave, keď pri plnení plavidla došlo následkom zlyhania ľudského faktora k úniku cca 13 600 litrov motorovej nafty do vody v bazéne Pálenisko. Pôvodcom týchto MZV bola alebo bude uložená pokuta podľa ustanovení vodného zákona.

Tri MZV boli pravdepodobne spôsobené nezistenými tranzitujúcimi plavidlami, ktoré vypustili odpadové vody s obsahom ropných látok. Tieto MZV sa prejavili nesúvislým filmom ropných látok na hladine toku Dunaj a jeho ramenách, pričom pri dvoch MZV použili príslušníci HaZZ normné steny a biodegradačné prostriedky na odstránenie znečistenia v Jaroveckom ramene. Takéto MZV predstavujú pretrvávajúce riziko potenciálneho znečistenia Dunaja, čo SIŽP v rámci svojich právomocí nemôže ovplyvniť.

Za obdobie rokov 2002 - 2012 eviduje SIŽP na Dunaji celkovo 52 MZV spôsobených škodlivými látkami, spravidla sa pritom jedná o ropné látky. Pôvodcov MZV sa podarilo zistiť len v 12 prípadoch. Prehľad o MZV evidovaných na rieke Dunaj od roku 2002 je uvedený v tabuľke č.5.

Tabuľka č.5

rok	MZV na rieke Dunaj (počet)			
	celkový	v hraničnom úseku	pôvodca zistený	pôvodca nezistený
2002	5	2	2	3
2003	4	1	1	3
2004	7	2	1	6
2005	6	2	2	4
2006	7	3	1	6
2007	5	3	1	4
2008	5	5	0	5
2009	2	0	0	2
2010	1	1	0	1
2011	4	0	1	3
2012	6	0	3	3
<i>spolu</i>	<i>52</i>	<i>19</i>	<i>12</i>	<i>40</i>

Z celkového počtu 117 evidovaných MZV v roku 2012, pracovná skupina ustanovená SIŽP podľa § 41 ods. 10 vodného zákona riešila 80 MZV, zvyšných 37 MZV riešili OIOV samostatne. Pri riešení MZV OIOV vydávali príkazy pôvodcom MZV a v rámci pracovných skupín riešiacich MZV žiadali o spoluprácu orgány a organizácie zúčastňujúce sa riešenia

MZV. Príkazy pôvodcom a požiadavky na spoluprácu boli vydávané ústne a následne zaznamenané v protokoloch z riešenia MZV, ktorých plnenie bolo kontrolované OIOV v rámci zasadania pracovných skupín. OIOV v roku 2012 nevydali pôvodcovi MZV žiadne právoplatné rozhodnutie podľa § 41 ods. 9 vodného zákona na plnenie bezprostredných opatrení a opatrení na odstránenie škodlivých následkov MZV vzniknutých v roku 2012.

Spolupráca orgánov a organizácií zúčastňujúcich sa riešenia MZV v roku 2012 bola na dobrej úrovni. Spolupracujúce subjekty rešpektujú požiadavky OIOV. Spolupráca s HaZZ a políciou sa využíva najmä pri MZV vzniknutých v súvislosti s dopravnými nehodami a úmyselným poškodením zariadení, pri ktorom dochádza k úniku škodlivých látok.

Osobitne treba vyzdvihnúť spoluprácu s HaZZ, ktorého príslušníci spolupracujú s OIOV pri riešení takmer každého MZV spojeného s únikom ŠL a pri odstraňovaní škodlivých následkov MZV poskytujú významnú odbornú a technickú pomoc.

Regionálne veterinárne a potravinové správy (RVaPS) spolupracujú s OIOV pri MZV spojených s úhynom rýb a iných vodných živočíchov, pri ktorých zabezpečujú odborný odber a prepravu odobratého materiálu do laboratória na analýzy. V roku 2012 bola ich spolupráca potrebná pri riešení 4 MZV.

Dobrá spolupráca v roku 2012 bola so správcami vodohospodársky významných tokov - odštepými závodmi SVP, š.p. Banská Štiavnica, ktorí sa zúčastňujú riešenia MZV, vrátane vykonávania technických opatrení (napr. osádzanie norných stien, zber uniknutých látok a odberov a rozborov vzoriek vôd).

V súvislosti s odstraňovaním následkov MZV v roku 2012 boli vyčíslené škody a náklady u 38 MZV v celkovej výške 257 054,03 eur.

Pri troch MZV, kde nebol zistený pôvodca, boli za práce na podporu odstraňovania následkov MZV, ktorých vykonanie objednali OIOV, použité finančné prostriedky Environmentálneho fondu v celkovej výške 6094,78 eur.

Za MZV spôsobené v roku 2012 bolo do 31.01.2012 pôvodcom MZV uložených 34 sankčných postihov v celkovej výške 82 247 eur. Ostatné správne delikty za spôsobené MZV v roku 2012 budú doriešené v roku 2013.

Zo závažnejších MZV, ktoré boli zaevidované SIŽP v roku 2012 uvádzame nasledovné:

Dňa 25.03.2012 bolo SIŽP ohlásené MZV v k.ú. obce Bitarová, spôsobené únikom škodlivej látky - nafty na terén. Pracovná skupina ustanovená SIŽP vykonala vizuálnu obhliadku lokality v extraviláne obce Bitarová, pri ktorej bolo zistené, že po násilnom vniknutí do skladu PHM v oplotenom objekte patriacom spoločnosti FIN PLUS spol. s r.o. a pokuse o prečerpávanie nafty zo skladu PHM do nádrží umiestnených v pristavenom vozidle páchatel'a krádeže, došlo k požiaru tohto vozidla a k úniku nafty na cestné teleso a následne do prícestného odvodňovacieho rigola. Tento rigol je cca po 50 m vyústnený na nespevnený podmáčaný terén s voľnou hladinou vody na ploche cca 20 m². Pri obhliadke sa na hladine nachádzala vrstva nafty. Podľa informácie HaZZ Žilina pri krádeži došlo k úniku cca 5000 l nafty. Pôvodcu tohto MZV sa nepodarilo zistiť, nakoľko vyhorené vozidlo páchatel'a bolo označené kradnutými ŠPZ a ostatné identifikačné čísla boli z vozidla odstránené. Bezprostredné opatrenia na zneškodnenie MZV vykonali príslušníci OR HaZZ Žilina. Na zabránenie ďalšieho šírenia znečistenia z kontaminovaného nespevneného terénu do povrchových vôd Bitarovského potoka a do podzemných vôd SIŽP objednala u odborných organizácií odčerpanie kontaminovanej povrchovej vody, odt'áženie a zneškodnenie kontaminovanej zeminy, jej nahradenie čistou zeminou a následné preverenie účinnosti

sanačného zásahu analýzami vzoriek zemín a vody. Výsledky analýz potvrdili úspešnosť vykonaných sanačných prác. Zistené zvyškové koncentrácie v ukazovateli NEL IR boli akceptovateľné podľa kritérií príslušných predpisov. Celkové náklady na vykonanie sanačných prác boli vyčíslené sumou 5284,2 eur a boli uhradené z finančných prostriedkov Environmentálneho fondu.

Dňa 31.05.2012 bolo SIŽP ohlásené MZV vo vodnom toku Turiec v k.ú. mesta Tornaľa, ktoré sa prejavilo hromadným úhynom rakov v toku. Pracovná skupina ustanovená SIŽP vykonala vizuálnu obhliadku toku Turiec, pri ktorej bol zistený výskyt uhynutých, resp. apatických rakov v úseku toku od rkm 6,000 (riečny brod v k.ú. obce Otročok), až po cestný most v rkm 1,653 (k.ú. mesta Tornaľa). Pri obhliadke nebol zistený úhyn rýb, ani zmeny kvality vody v toku, voda bola číra, bez zápachu. Pracovná skupina odobrala vzorky vody z toku Turiec a vzorky uhynutých rakov. Podľa zistenia pracovníkov Správy NP Muránska planina, ktorí dňa 31.05.2012 vykonávali monitoring chránených živočíchov v predmetnom úseku toku Turiec, raky sa tesne nad uvedeným riečnym brodom správali normálne a nevykazovali znaky otravy. Podľa zistených informácií bol dňa 30.05.2012 v mieste riečného brodu v rkm 6,000 prítomný poľnohospodársky postrekovač spoločnosti AgroFoods, s.r.o. Konateľ spoločnosti uviedol, že z postrekovača pri manipulácii údajne uniklo do toku Turiec cca 0,5 l nariedeného fungicídneho prípravku. Na základe výsledkov rozborov odobratých vzoriek bola zistená prítomnosť konkrétnych účinných látok fungicídneho prípravku CAPALO vo vode aj v telách rakov. Podľa zistení OR PZ SR vykonávala dňa 30.05.2012 v predmetnej lokalite postrek poľnohospodárskych plodín fungicídny prípravkom s obsahom účinných látok zistených v telách uhynutých rakov a vo vode len spoločnosť AgroFoods, s.r.o., ktorá bola na základe uvedených skutočností považovaná za pôvodcu MZV. Za spôsobené MZV bude pôvodcovi uložená pokuta v zmysle ustanovení vodného zákona.

Dňa 12.06.2012 bolo SIŽP ohlásené MZV spôsobené únikom škodlivej látky - motorovej nafty v prekladisku minerálnych olejov SPaP do bazéna Pálenisko v Bratislave. K úniku nafty došlo pri plnení plavidla River 1 patriaceho spoločnosti RIVERTRANS s.r.o. Príčinou úniku nafty z plavidla bola nesprávna manipulácia pri plnení plavidla obsluhou plavidla, následkom čoho došlo k pretečeniu plnenej nádrže a úniku nafty z plavidla do vody. SIŽP ustanovila dňa 12.06.2012 pracovnú skupinu na riešenie MZV v súlade s ustanoveniami vodného zákona s cieľom zistiť množstvo uniknutej nafty a zabezpečiť vykonanie bezprostredných a následných opatrení na odstránenie znečistenia a zamedzenie odtoku nafty do toku Dunaj a Malý Dunaj. Odborným technickým výpočtom bolo množstvo uniknutej nafty stanovené na 13 635 l. V dňoch 12.-18.06.2012 boli vykonávané práce na zachytávaní a odstraňovaní znečistenia a monitoringu kvality vody v ohrozených častiach tokov. Na vykonávaní týchto prác sa podieľali hlavne HaZZ Bratislava, SVP, š.p., EBA, s.r.o., SPaP a.s., a Komplexná centrálna záchranná služba Gabčíkovo. Dňa 18.06.2012 pracovná skupina na základe vizuálnej obhliadky a posúdenia výsledkov analýz kvality vody konštatovala, že znečistenie bolo v plnom rozsahu zneškodnené. Vykonaním včasných a účinných opatrení nedošlo k úhynu rýb ani iných živočíchov a znečistenie bolo v plnom rozsahu zneškodnené na území SR. Pôvodca MZV vynaložil pri zabezpečení zneškodnenia MZV a odstraňovaní škodlivých následkov finančné prostriedky vo výške 71 098,24 eur. Za spôsobené MZV bude pôvodcovi MZV uložená pokuta v zmysle ustanovení vodného zákona.

Dňa 19.09.2012 bolo SIŽP ohlásené MZV vo vodnom toku Svinica v k.ú. mesta Bánovce nad Bebravou - časť Dolné Ozorovce, ktoré sa prejavilo sfarbením vody do modrosiva a zápachom po acetóne. Pracovná skupina ustanovená SIŽP pri obhliadke zistila, že voda sfarbená do siva vyteká z výustného objektu spoločnosti Gabor spol. s r.o. Pracovná skupina rozhodla o odbere a analýze vzoriek odpadovej vody na jej porovnanie s

charakteristickými škodlivými látkami, ktoré spoločnosť pri výrobe používa. Taktiež obhliadkou areálu spoločnosti bolo jednoznačne preukázané, že kanalizačná výusť do toku Svinica, z ktorej odtekali znečistené odpadové vody, je výusťou dažďovej kanalizácie spoločnosti Gabor spol. s r.o. Výsledky analýz odobratej odpadovej vody preukázali prítomnosť významného množstva mastných alkoholov najmä dodekanolu a pentadekanolu, čo sú produkty hydrolýzy voskov, čo potvrdilo, že znečistenie v toku Svinica pochádza z farieb používaných pri výrobe v spoločnosti Gabor spol. s r.o. Na základe zistených skutočností bola za pôvodcu MZV označená spoločnosť Gabor spol. s r.o., ktorej bola za spôsobené MZV uložená pokuta podľa ustanovení vodného zákona vo výške 1000 eur.

Z á v e r

SIŽP má v zmysle ustanovení vodného zákona riadiacu úlohu pri riešení MZV, čím sú kladené na jej pracovníkov zvýšené nároky nielen na ich odbornú úroveň, organizačné schopnosti ale i na zabezpečenie nepretržitej 24 hodinovej služby. Počet MZV od roku 2002 do roku 2007 vzrastal. V roku 2008 bol zaznamenaný pokles MZV oproti roku 2007 o 55 MZV. Za roky 2008 až 2010 bol počet evidovaných MZV prakticky rovnaký (100 až 102 prípadov), avšak v rokoch 2011 a 2012 sa počet evidovaných MZV zvýšil na 115 resp. 117 v roku 2012.

Zo ŠL a OŠL, ktoré spôsobujú MZV na podzemných alebo povrchových vodách si roky udržiavajú prvenstvo ropné látky. Na druhom mieste sú to odpadové vody, vypúšťané v rozpore s povolením OŠVS alebo bez povolenia. Na vzniku MZV sa podieľajú aj hospodárske hnojivá. Príčinou je aj skutočnosť, že podniky poľnohospodárskej prvovýroby často nemajú vybudovanú dostatočnú kapacitu na skladovanie hospodárskych hnojív, následkom čoho dochádza k nedovoleným únikom týchto látok buď priamo z nevyhovujúcich skladovacích objektov alebo pri ich aplikácii na poľnohospodárske pozemky v čase, keď je ich aplikácia zakázaná, alebo je vykonávaná v rozpore so zákonnými ustanoveniami a s kódexom správnej poľnohospodárskej praxe.

Najväčší podiel na celkovom počte MZV majú MZV spôsobené dopravou a prepravou. Na území Slovenskej republiky sú časté aj MZV, ktorých pôvodcami sú zahraniční dopravcovia a prepravcovia.

V rokoch 2010 a 2012 sa výrazne zvýšil počet MZV spôsobených únikom škodlivých látok pri krádežiach farebných kovov zo stožiarových transformátorov, ktoré boli umiestnené väčšinou mimo obývaných oblastí. Najviac takýchto MZV bolo zaznamenaných v žilinskom kraji.

Pri riešení MZV zohráva veľmi dôležitú úlohu spolupráca orgánov a organizácií zúčastnených na riešení MZV v rámci pracovnej skupiny. V roku 2012 OIOV takúto spoluprácu hodnotili kladne.